

Semmelweis Egyetem, Fogorvostudományi Kar
Arc-Állcsont-Szájsebészeti és Fogászati Klinika
Intézetvezető: Dr. Németh Zsolt, egyetemi docens

ÉRTELMI FOGYATÉKOSOK FOGÁSZATI, SZÁJSEBÉSZETI KEZELÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

DEFINÍCIÓK

- AZ ÉRTELMI FOGYATÉKOSSÁG OLYAN ÁLLAPOT, MELYBEN AZ ELME FEJLŐDÉSE MEGÁLL, VAGY NEM TELJES. JELLEMZŐJE A CSÖKKENT ÁLTALÁNOS INTELLIGENCIA ÉS OLYAN KÉPESSÉGEK KÁROSODÁSA, MINT A GONDOLKODÁS, NYELVHASZNÁLAT, MOZGÁS KÉPESSÉG ÉS TÁRSADALMI FUNKCIÓK.

(WHO, 2001)

- A MENTÁLIS RETARDATIO FOGYATÉKOSSÁG, MELYRE JELLEMZŐ MIND AZ INTELLEKTUÁLIS MŰKÖDÉS, MIND A GONDOLKODÁSBELI, TÁRSADALMI ÉS GYAKORLATI KÉPESSÉGEKBEN MEGNYILVÁNULÓ ADAPTÁCIÓS VISELKEDÉS JELENTŐS KORLÁTOZOTTSÁGA. A FOGYATÉKOSSÁG 18 ÉVES KOR ELŐTT KEZDŐDIK.

(AMERICAN ASSOCIATION ON MENTAL RETARDATION, 2002)

- FOGYATÉKOS SZEMÉLY, AZ, AKI ÉRZÉKSZERVI - ÍGY KÜLÖNÖSEN LÁTÁS-, HALLÁSSZERVI, MOZGÁSSZERVI, ÉRTELMI KÉPESSÉGEIT JELENTŐS MÉRTÉKBEN VAGY EGYÁLTALÁN NEM BIRTOKOLJA, ILLETŐLEG A KOMMUNIKÁCIÓJÁBAN SZÁMOTTEVŐEN KORLÁTOZOTT, ÉS EZ SZÁMÁRA TARTÓS HÁTRÁNYT JELENT A TÁRSADALMI ÉLETBEN VALÓ AKTÍV RÉSZVÉTEL SORÁN

(1998. ÉVI XXVI. TÖRVÉNY A FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK JOGAI RÓL ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGÜK BIZTOSÍTÁSÁRÓL)

EPIDEMIOLÓGIA

Gyakoriság Magyarországon (KSH – 2011)

A fogyatékoság típusa:	Férfi	Nő	Összesen	Százalékában a népesség
Mentálisan sérült (pszichés sérült)	20 733	25 532	46 265	0,47
Értelmi fogyatékos	23 857	18 922	42 779	0,43
Autista	3 992	1 128	5 120	0,05
Fogyatékosággal élők	214 765	241 873	456 638	4,60

A SZELLEMI FOGYATÉKOSSÁG OKAI A WHO SZERINT I.

Kategória	Típus	Példák
Prenatalis	Kromoszóma rendellenességek	Down syndroma*, Fragilis X syndroma, Prader Wili syndroma, Klinefelters syndroma
	Monogénes rendellenességek	Anyagcsere betegségek, mint galactosaemia*, phenylketonuria*, mucopolysaccharidosis hypothyreosis*, Tay- Sachs kór, neuro-cutan syndromák, mint a sclerosis tuberosa és a neurofibromatosis Agyi fejlődési rendellenességek, mint a genetikus microcephalia, hydrocephalus és myelomeningocele* Laurence Moon Biedl syndroma

A SZELLEMI FOGYATÉKOSSÁG OKAI

A WHO SZERINT II.

Kategória	Típus	Példák
Prenatalis	Más genetikai okok	Rubinstein Taybi syndroma, De Lange syndroma
	Káros anyagok, környezeti hatások	Hiányok*, mint jód és folsav hiány Súlyos malnutritio* terhesség alatt Alkohol* (anyai alcohol syndroma), nikotin*, és kokain fogyasztás a terhesség korai szakaszában Más ártalmas anyagokkal való találkozás*, mint szennyezések, nehézfémek, gyógyszerek, mint thalidomide, phenytoin és warfarin a terhesség korai szakaszában Anyai fertőzések, mint rubeola*, syphillis*, toxoplasmosis, cytomegalovirus és HIV Más, pl. nagy sugár expozíció*, és Rh inkompatibilitás*

A SZELLEMI FOGYATÉKOSSÁG OKAI A WHO SZERINT III.

Kategória	Típus	Példák
Perinatalis	Harmadik trimeszter	Komplikált terhesség* Anyai szív- és vesebetegség*, diabetes mellitus Placenta dysfunctio
	Szüléskor)	Súlyos éretlenség, nagyon kis születési súly, születési hypoxia (PIC szerepe!) Nehéz, komplikált szülés* Születési trauma*
	Neonatalis (első négy hét)	Septicaemia, súlyos icterus*, hypoglycaemia
Postnatalis (csecsemő és gyermekkorban)		KIR fertőzések, pl. tuberculosis, encephalitis és bacterialis meningitis Koponya trauma* Krónikus ólom mérgezés* Súlyos és elhúzódó malnutritio* Durva ingerszegénység*

A SZELLEMI FOGYATÉKOSSÁG OKAI

- SÚLYOS RETARDATIOBAN PRENATALIS OKOK KB. 95 %-BAN
 - 10-15%-BAN A 3 LEGGYAKORIBB OK: CEREBRALIS BÉNULÁS, DOWN SY., FRAGILIS X
 - ÖSSZESEN CSAK 55-75%-BAN KIMUTATHATÓ AZ OK!
- ENYHE MENTALIS RETARDATIOBAN CSAK 10-25%-BAN AZONOSÍTHATÓ A KÓREREDET

A SZELLEMI FOGYATÉKOSSÁG SÚLYOSSÁGA II/1.

Szint	IQ érték	Kisgyermek-kori képességek (0-5 év)	Iskoláskori képességek (6–20 év)	Felnőttkori képességek (21 év felett)
Enyhe	52–70	Ki tud alakítani szociális és kommunikációs jártasságot; az izomkoordináció kis mértékben károsodott; gyakran nem diagnosztizálják csak a későbbi életkorban.	A késői tizenéves korra a hatodikig tud tanulni; társadalmi szokások elfogadására rávehető, iskolázható.	Általában az önellátás hoz elég szociális és szakmai jártasságot ér el, azonban szüksége lehet vezetésre és támogatásra szokatlan szociális és gazdasági nehézségek idején.
Közepes	36–51	Tud beszélni és megtanul kommunikálni; a szociális jártasság nem megfelelő; az izomkoordináció tűrhető; az ön segítő gyakorlatokból profitál.	Képes megszerezni néhány szociális és foglalkozási jártasságot; az iskolai munka 2. szintén túl a továbbjutás valószínűtlen; megtanulhat utazni egyedül a megszokott helyeken.	Elérhet önellátást, szakképzetlen vagy félig szakképzett munkát védett körülmények között; felügyeletet és vezetést igényel enyhe szociális vagy gazdasági nehézség idején.

A SZELLEMI FOGYATÉKOSSÁG SÚLYOSSÁGA II/2.

Szint	IQ érték	Kisgyermekkor képeségek (0-5 év)	Iskoláskori képeségek (6–20 év)	Felnőttkori képeségek (21 év felett)
Súlyos	20–35	Néhány szót tud mondani; néhány önellátó tevékenységet meg tud tanulni; gyenge vagy egyáltalán nincs kifejezőképessége; az izom koordináció rossz.	Képes beszélni vagy elsajátítani a kommunikációt; egyszerű egészségügyi szokásokat meg tud tanulni; hasznára válnak a viselkedési gyakorlatok	Teljes felügyelet alatt részben közreműködhet az önellátásában; kialakíthat néhány hasznos önvédő képességet ellenőrzött környezetben.
Igen súlyos	20 alatt	Kifejezetten fogyatékos; kevés izomkoordináció; nővéri ellátást igényelhet.	Kisfokú izomkoordináció; a járás és a beszéd nem valószínű.	Kisfokú izomkoordináció és beszéd; nagyon korlátozott önellátást érhet el; nővéri gondozást igényel.

TÁRSULÓ BETEGSÉGEK

- 1600-2000 KONGENITÁLIS SZINDRÓMA RÉSZÉ ÉRTELMI FOGYATÉKOSSÁG!
- A SZELLEMI FOGYATÉKOSOK KB. 25%-ÁNAK VANNAK IDŐNKÉNT EPILEPTIFORM CONVULSIOI
- SOKUK EGYÉBKÉNT TELJESEN EGÉSZSÉGESEK

A FOGYATÉKOSOK FOGÁSZATI ELLÁTÁSA

- 1998. ÉVI XXVI. TÖRVÉNY A FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK JOGAIRÓL ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGÜK BIZTOSÍTÁSÁRÓL
- A FOGYATÉKOS SZEMÉLY EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSA SORÁN FIGYELEMMEL KELL LENNI A FOGYATÉKOSSÁGÁBÓL ADÓDÓ SZÜKSÉGLETEIRE

ELLÁTÓ RENDSZER I. FOGYATÉKOS GYERMEKEK FOGÁSZATI ELLÁTÁSA

- BUDAPEST
 - HEIM PÁL GYERMEKKÓRHÁZ
 - BETHESDA GYERMEKKÓRHÁZ

ELLÁTÓ RENDSZER II. FOGYATÉKOS FELNÖTTÉK FOGÁSZATI ELLÁTÁSA

- DEBRECEN
- SZEGED
- KECSKEMÉT
- PÉCS
- BUDAPEST

„KEZELHETŐSÉG”

- A LEGTÖBB ENYHE FOGYATÉKOS JÓL KEZELHETŐ HAGYOMÁNYOS FOGÁSZATI RENDELŐBEN, DE TÖBB TÜRELMET, „BEVEZETÉST”, ODAFIGYELÉST IGÉNYEL
- SOK SZINDRÓMÁBAN ELTÉRŐ FOKÚ A SZELLEMI FOGYATÉKOSSÁG ÉS A KOOPERÁCIÓ! (PL. DOWN)
- KÜLÖNÖSEN AZ ENYE ÉRTELMI FOGYATÉKOSOK LENNÉNEK JÓL KEZELHETŐK, DE SOK FOGORVOS NEM VÁLLALJA KEZELÉSÜKET.
- AUTISTÁK GYAKRAN AKKOR IS NAGYON NEHEZEN KEZELHETŐK, HA IQ-JUK ALAPJÁN ENYHE FOGYATÉKOSNAK SZÁMÍTANÁNAK.

AZ ÉBREN NEM KEZELHETŐ FOGYATÉKOSOK KEZELÉSI LEHETŐSÉGEI

- LEHET *PER OS* PREMEDKIÁLNI PL. BENZODIAZEPINNEL
- LEHET AZ ÁLTALÁNOS ÉRZÉSTELENÍTÉS VALAMELY FORMÁJÁT ALKALMAZNI

ENNEK FELTÉTELEI:

- FOGSZAKORVOS, FOGÁSZATI ASSZISZTENS, ANESZTEZIOLÓGUS SZAKORVOS, ANESZTEZIOLÓGUS ASSZISZTENS
- MEGFELELŐ HÁTTÉR: FEKTETÉSI LEHETŐSÉG A KEZELÉS UTÁN, SZÜKSÉG ESETÉN ELÉRHETŐ ITO
- FOGÁSZATI KEZELŐEGYSÉG ÉS AZ ANESZTÉZIA KELLÉKEI EGY HELYSÉGBEN (ALTATÓGÉP, OXIGÉN, STB.)
- MEGFELELŐ MŰSZEREK (SZÁJTERPESZEK, UJJVÉDŐK, STB.)

AZ ÁLTALÁNOS ÉRZÉSTELENÍTÉS LEHETŐSÉGEI

- LEHET I.V. SEDATIOT ALKALMAZNI PL. BENZODIAZEPIN + ORRSZONDÁN ÁT OXIGÉN+NITROGÉN OXIDUL
- LEHET RÖVID I.V. NARCOSIST ALKALMAZNI PL. ATROPIN + BENZODIAZEPIN ÉS/VAGY BARBITURÁT + PROPOFOL (VAGY KETAMIN)
- LEHET INTRATRACHEÁLIS NARCOSIST ALKALMAZNI
- A VÁLASZTOTT MÓDSZERT AZ ALTATÓORVOSSAL KÖZÖSEN KELL MEGHATÁROZNI A BETEG ÁLLAPOTÁNAK ÉS A TERVEZETT BEAVATKOZÁS FÜGGVÉNYÉBEN!

SZÁJJÜREGI STÁTUSZ

- NAGYBAN FÜGG AZ ÉLETKORTÓL ÉS A FOGYATÉKOSSÁG SÚLYOSSÁGÁTÓL
- FÜGG A GONDOZÁS MINŐSÉGÉTŐL
- NEM FÜGG ATTÓL, HOGY A BETEG INTÉZETBEN LAKIK VAGY OTTHON
- BIZONYOS SYNDROMÁKTÓL IS FÜGG (PL. DOWN)

STÁTUSZ

AKUT ESETEK I.

- GYAKRAN CSAK AKUT ESETBEN JELENTKEZNEK FOGYATÉKOS BETEGEK
- NEHÉZ A DIAGNOSZTIKA, MERT A BETEG VISELKEDÉSE LEHET AZ ÁLLAPOTÁBÓL ADÓDÓ (EGYÉBKÉNT IS MUTOGAT AZ ARCÁRA, RÁGJA AZ UJJÁT, HARAPDÁL TÁRGYAKAT, STB.), DE LEHET FÁJDALOM JELE IS.
- GYAKRAN CSAK A PERIOSTITISBEN JELENTKEZŐ DUZZANAT HÍVJA FEL A FIGYELMET A BAJRA, ÉS UTÓLAG MAGYARÁZZA AZ ESETLEG HETEK-HÓNAPOK ÓTA FURCSA VISELKEDÉST.

AKUT ESETEK II.

- A RÖNTGEN DIAGNOSZTIKA NEHÉZ, DE NEM LEHETETLEN!
- AZ OP FELVÉTELT SOKSZOR JOBBAN TOLERÁLJÁK, MINT AZ INTRAORALIS RÖNTGEN FELVÉTELEKET
- IDEÁLIS HELYZETBEN A KEZELŐ HELYSÉGBEN VAN (DIGITÁLIS) RTG. KÉSZÜLÉK IS.

AKUT ESETEK III.

- AKUT ESETBEN TÖBBNYIRE RÖVID INTRAVÉNÁS NARCOSISBAN TÖRTÉNIK TREPANATIO, EXTRACTIO, INCISIO ILLETVE BETEGVIZSGÁLAT IS
- EHHEZ ÁLTALÁBAN NEM SZÜKSÉGES ELŐZETES KIVIZSGÁLÁS, DE AZ IGEN, HOGY A BETEG ÉHGYOMORRA ÉRKEZZEN.
- ÉRDEMES LOCALIS ANESZTÉZIÁT IS ALKALMAZNI A POSZTOPERATÍV FÁJDALOM MÉRSÉKLÉSÉRE (VEZETÉSES ÉRZÉSETELENÍTÉS ESETÉN MÉRLEGELENDŐ, HOGY A BETEG NEM MŰKÖDIK EGYÜTT, KÖNNYEN KOMOLY SÉRÜLÉST OKOZHAT MAGÁNAK)
- 1-2 ÓRA UTÁN HAZAENGEDHETŐ

TERVEZETT FOGÁSZATI REHABILITÁCIÓ

- ELSŐ VIZSGÁLATNÁL A SZÁJÜREGI STATUS FELMÉRÉSE
- RÖNTGEN
- ANESZTEZIOLÓGIAI VIZSGÁLAT, SZÜKSÉGES VIZSGÁLATOK ELRENDELÉSE
- KEZELÉSI TERV FELÁLLÍTÁSA, MEGBESZÉLÉSE A SZÜLŐKKEL, GONDOZÓKKAL ÉS AMENNYIRE LEHET A BETEGGEL

ELSŐ VIZSGÁLAT

- MÉG SÚLYOSAN FOGYATÉKOS, ESETLEG AGRESSZÍV EMBERNÉL IS FONTOS A KAPCSOLAT FELVÉTEL (SOKSZOR FIZIKAI IS)
- AZ ERŐSZAK, LEFOGÁS, KIABÁLÁS KERÜLENDŐ, MERT AZ ÍGY KELTETT FÉLELEM JELENTŐSEN NEHEZÍTHETI A KÉSŐBBI KEZELÉST
- SOKSZOR AZ AKUT PANASSZAL JELENTKEZŐ BETEG AKUT ELLÁTÁSA SORÁN VAN CSAK LEHETŐSÉGÜNK A SZÁJÜREG ÁTTEKINTÉSÉRE, EZÉRT EZT ÉRDEMES AKKOR MEGTENNI GONDOLVA A KÉSŐBBI REHABILITÁCIÓRA.

RÖNTGEN

- HA LEHET OP FELVÉTEL KÉSZÜL (SOKSZOR TÖBBEDSZERI PRÓBÁLKOZÁSRA NAGY TÜRELEMMELEL, MEGNYUGTATÁSSAL)
- HA AZ OP NEM ÉRTÉKELHETŐ FŐLEG A MANDIBULÁN KÜLÖNBÖZŐ OLDAL IRÁNYÚ ÉS FERDE SÍKÚ FELVÉTELEK IS SEGÍTHETNEK
- HA RENDELKEZÉSRE ÁLL A KEZELŐHELYSÉGBEN RÖNTGEN, AKKOR ALTATÁS ALATT IS KÉSZÜLHET FELVÉTEL

ANESZTEZIOLÓGIAI VIZSGÁLAT

- NAGYON FONTOS AZ ÁLTALÁNOS ANAMNESIS, KÍSÉRŐ BETEGSÉGEK, GYÓGYSZERSZEDÉS PONTOS RÖGZÍTÉSE
- A BETEGET LÁSSA ANESZTEZIOLÓGUS!
- Ő RENDELI EL A SZÜKSÉGES ELŐZETES KIVIZSGÁLÁST. RUTIN SZERŰEN MELLKAS RTG., EKG, RUTIN LABOR.
- ELŐZETES UTASÍTÁSOK ADÁSA, MIVEL A BETEG TÖBBNYIRE CSAK A BEAVATKOZÁS REGGELÉN ÉRKEZIK!
- TELJES REHABILITÁCIÓ (KONZERVÁLÓ FOGÁSZAT, DEPURÁLÁS, ESETLEG PROTETIKA) CSAK INTRATRACHEÁLIS NARCOSISBAN VÉGEZHETŐ, VAGY KOOPERÁLÓ ENYHE FOGYATÉKOS ESETÉN SEDATIOBAN!

KEZELÉSI TERV I.

- A KEZELÉSI TERV KÉSZÍTÉSÉNÉL ELSŐDLEGES FONTOSSÁGÚ SZEMPONTOK:
 - A SZÁJÜREGI STATUS
 - A BETEG ÉRTELMI ÁLLAPOTA
 - PREVENTÍV SZEMPONTOK
 - FUNKCIONÁLIS SZEMPONTOK

- NEM ELSŐDLEGES SZEMPONT:
 - ESZTÉTIKUM
 - „TELJES REHABILITÁCIÓ”

KEZELÉSI TERV II.

- HA LEHET, A KEZELÉST EGY ÜLÉSBEN ELVÉGEZHETŐRE TERVEZZÜK.
- HA LEHET, TÖREKEDJÜNK A KONZERVATÍV MEGOLDÁSOKRA.
- A KEZELÉSNEK MINDIG RÉSZE A SZÁJHIGIÉNÉS KEZELÉS, DEPURÁLÁS IS.

KEZELÉSI TERV III.

- FOGPÓTLÁS KÉSZÍTÉSE ERŐSEN MÉRLEGELENDŐ:
 - SZÜKSÉGES-E A BETEG TÁPLÁLKOZÁSÁHOZ, BESZÉDÉHEZ?
 - TUDJA-E A BETEG HASZNÁLNI (KIVEHETŐ FOGPÓTLÁSOK)?
 - BIZTOSÍTHATÓ-E A RÖGZÍTETT FOGPÓTLÁSOK MEGFELELŐ KARBANTARTÁSA (RENDSZERES KONTROLL, MEGFELELŐ SZÁJHIGIÉNÉ)?
 - MIVEL ÁRTUNK KEVESEBBET (NIL NOCERE)? A FOGHIÁNNYAL VAGY AZ ELÉGTELEN HIGIÉNÉ MELLETT KÉSZÍTETT HÍDDAL?
 - AZ ESZTÉTIKAI HÁTRÁNY A BETEGET IS ZAVARJA-E VAGY CSAK A HOZZÁTARTOZÓKAT, GONDOZÓKAT?

KEZELÉSI TERV IV.

- FOGSZABÁLYOZÓ KEZELÉS ERŐSEN MÉRLEGELENDŐ
 - OLYAN MÉRTÉKŰ-E AZ ANOMÁLIA, HOGY AZ A BETEGET SZOKÁSOS ÉLETVITELÉBEN ZAVARJA?
 - MIVEL ÁRTUNK KEVESEBBET? A KEZELÉS ELMARADÁSÁVAL, VAGY AZ ELÉGTELEN SZÁJHIGIÉNÉ MELLETT NEM KOOPERÁLÓ BETEGNEK FELHELYEZETT KÉSZÜLÉKKEL ÉS A TÖBBSZÖRI ALTATÁSSAL?

ESETBEMUTATÁS

1 ÉVVEL KÉSŐBB

A KEZELÉS MENETE I.

- ALTATÁS (ITT IS SZÜKSÉGES LEHET A FOGORVOS ÉS AZ ASSZISZTENS SEGÍTSÉGE, PL. A VÉNA KANÜLÁLÁSNÁL)
- ÉRDEMES GARATTAMPON BEHELYEZNI
- SZÁJTERPESZ ÉS SEBÉSZI SZÍVÓ HASZNÁLATA JAVASOLT
- HA LEHETSÉGES, ÉRDEMES A SZOKÁSOS FOGÁSZATI SORRENDET MEGFORDÍTANI: ELŐSZÖR KONZERVÁLÓ FOGÁSZATI BEAVATKOZÁSOK, AZUTÁN SEBÉSZET ÉS DEPURÁLÁS A VÁRHATÓ VÉRZÉSEK MIATT

A KEZELÉS MENETE II.

- TÖMÉS KÉSZÍTÉSÉHEZ ÉRDEMES NEDVESSÉGRE KEVÉSBÉ ÉRZÉKENY TÖMŐANYAGOT HASZNÁLNI (ÜVEGIONOMER, KOMPOMER)
- KEVESEBB IZOLÁCIÓRA VAN SZÜKSÉG A CSÖKKENT NYÁLTERMEELÉS MIATT (ATROPIN HATÁS)
- AZ OCCLUSIO BEÁLLÍTÁSA NEHÉZ, CÉLSZERŰ INKÁBB ALULDIMENZIONÁLT RÁGÓFELSZÍNT KIALAKÍTANI.
- GYÖKÉRKEZELÉNÉL HASZNOS AZ APEX LOKÁTOR ÉS A GYORSAN KÖTŐ SEALER (VAGY THERMOPLASZTIKUS GUTTAPERCHA) HASZNÁLATA, MERT AZONNAL ELKÉSZÜL A FEDŐTÖMÉS IS
- A GYÖKÉRKEZELÉS INDIKÁCIÓJA KÉRDÉSES:
 - ÉRDEMES ACCIDENTÁLIS PULPA EXPOZÍCIÓ, PULPITIS ÉS FISTULÁZÓ FOG ESETÉN
 - NEM ÉRDEMES ACUT PERIODONTITIS ESETÉN, ILLETVE HA A CSATORNÁT NEM TUDJUK KISZÁRÍTANI
- PULPASAPKÁZÁS KERÜLENDŐ

A KEZELÉS MENETE III.

- ESETLEGES LENYOMATVÉTEL SORÁN SZÜKSÉG LEHET FÉLKANALAK HASZNÁLATÁRA
- AZ IDEIGLENES FOGPÓTLÁSOKAT IS ÚGY KELL ELKÉSZÍTENI, HOGY A BETEG EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRE NEM SZÁMÍTHATUNK
- AZ ELKÉSZÜLT HÍD BECEMENTEZÉSE ÁLTALÁBAN RÖVID I.V. NARCOSISBAN IS LEHETSÉGES

A KEZELÉS MENETE IV.

- EZUTÁN KÖVETKEZIK AZ ALAPOS SUPRA- ÉS SUBGINGIVÁLIS DEPURÁLÁS, POLÍROZÁS
- VÉGÜL AZ ESETLEGESEN SZÜKSÉGES SEBÉSZETI BEAVATKOZÁSOK: EXTRACTIOK, CYSTECTOMIÁK, LÁGYRÉSZ EXCISIÓK, ESETLEG RESECTIO
- ORRFÚVÁSI PRÓBA NEM VÉGEZHETŐ, DE GOMBOS SZONDÁVAL SINUS PRÓBA IGEN. A SINUS APERTUST LEGE ARTIS EL KELL LÁTNI!
- ÉRDEMES FELSZÍVÓDÓ VARRÓANYAGOT HASZNÁLNI
- FONTOS A GONDOS VÉRZÉSCSILLAPÍTÁS, UTÓKEZELÉSRE ALIGHA LESZ LEHETŐSÉG

A KEZELÉS MENETE V.

- VÉGÜL A SZÁJÜREG ALAPOS ÁTTEKINTÉSE, KITISZTÍTÁSA, A GARAT LESZÍVÁSA, GARATTAMPON ELTÁVOLÍTÁSA
- AZ EXTUBÁLÁS, ÉBRESZTÉS SORÁN IS SZÜKSÉG LEHET A FOGORVOS SEGÍTSÉGÉRE!
- A BETEG EZUTÁN NÉHÁNY ÓRÁRA FEKTETŐBE KERÜL
- A HOZZÁTARTOZÓNAK RÉSZLETESEN BE KELL SZÁMOLNI A TÖRTÉNTÉKRŐL, UTASÍTÁSOKKAL ELLÁTNI
- A BETEGET AZ ANESZTEZIOLÓGUS BOCSÁSSA HAZA

SZÁJHIGIÉNÉS TANÁCSADÁS

KEZELŐ

ALTATÁSOS KEZELÉST IGÉNYLŐ MÁŠ BETEGEK I.

- SZÁMOS MÁŠ BETEGSÉG ESETÉN LEHET SZÜKSÉG ALTATÁSOS KEZELÉSRE:
 - PSZICHIÁTRIAI KÓRKÉPEK
 - AKUT PSZICHÓZISBAN AKUT ELLÁTÁS
 - KRÓNIKUS PSZICHIÁTRIAI GONDOZOTTAK BETEGSÉGÜK VÉGSTÁDIUMÁBAN (PL. KATATÓNIÁS BETEGEK)
 - NEUROLÓGIAI KÓRKÉPEK
 - NAGYFOKÚ TREMER (PL. ELŐREHALADOTT PARKINSONISMUS)
 - SPASTICUS BÉNULÁSOK
 - BECHTEREW KÓR, STB.
 - POLYALLERGIÁS BETEGEK

ALTATÁSOS KEZELÉST IGÉNYLŐ MÁSBETEGEK II.

- SOK BETEG KÉRI AZ ALTATÁSOS KEZELÉST:
 - PÁNIKBETEGEK (?)
 - EXTRÉM SZORONGÁSOS, FÉLŐS BETEGEK
- AZ Ő ESETÜKBEN AZONBAN MÉRLEGELNI KELL MÁSBETEGEKET IS:
 - AKUT ELLÁTÁS ALTATÁSBAN
 - PER OS PREMEDIKÁCIÓ
 - REHABILITÁCIÓ ÉBER SEDATIOBAN
 - PSZICHOTERÁPIA
 - HIPNÓZIS
- NAGYON FONTOS A GONDOS ANAMNESIS FELVÉTEL, A BETEGGEL VALÓ SOKSZOR HOSSZÚ BESZÉLGETÉS. AZ ALTATÁS NEM PSZICHOTERÁPIÁS ESZKÖZ!

- **KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ
FIGYELMET!**